

Недописаний

вірш,

недоказане

слово...

КЗК «Міська бібліотека для дорослих»
Інформаційно-бібліографічний відділ ЦБ

Рекомендаційний список літератури до 35-річчя загибелі членів міського літературного об'єднання «Рудана».

*Укладач Каратєєва Л.В., завідувач ІБВ ЦБ.
м. Кривий Ріг, 2017 р.*

Від упорядника.

Рекомендаційний список літератури «Недописаний вірш, недоказане слово...», який продовжує цикл списків «Вони прославили Кривбас», присвячений пам'яті загиблих членів Криворізького міського літературного об'єднання «Рудана». Трагічна подія 29 листопада 1982 року забрала життя талановитих криворізьких літераторів на злеті їх таланту.

Рекомендаційний список має на меті ознайомити з історією першого на Криворіжжі літературного об'єднання «Рудана» та літераторами, які в різні часи були його членами. Нагадати про рокову аварію, яка сталася в листопаді 1982 року та унесла життя сімох членів літоб'єднання.

Показчик складається з двох загальних розділів - «Рудана» та «Коли місто втратило Орфеїв...» та сімох персональних розділів, присвячених кожному з загиблих.

Рекомендаційний список літератури буде корисним вчителям, студентам, учням та всім хто цікавиться історією свого рідного міста та його літературним життям.

«РУДАНА»

Днем народження Криворізького міського літоб'єднання вважається 21 грудня 1925 року. Саме в цей день у клубі рудника «Комінтерн» зібралися місцеві аматори слова й обрали бюро творчої організації - «Кривліто» - Криворізьке літературне об'єднання. До складу літоб'єднання входили, зокрема, молоді автори Михайло Хазан, Михайло Олійник, Олег Масляний та деякі інші літератори. А через два місяці, у лютому 1926 року, міська газета «Красный горняк» надрукувала першу літературну сторінку початківців, серед авторів якої були відомі в подальшому митці слова Леонід Юхвід та Михайло Пронченко.

Літературне життя на Криворіжжі зрештою привертає увагу митців столиці, і в 1928 році до Кривого Рогу приїздить велика група письменників — Володимир Сосюра, Остап Вишня, Леонід Первомайський та Іван Микитенко. Саме в ці роки вже працюють на Криворіжжі Олекса Гуреїв, Василь Шаблій, Павло Вейлін, Дмитро Ткач.

Яскравими фігурами серед літераторів Криворіжжя напередодні війни були Роман Пагнибіда, Фрідріх Траубе, Олесь Жолдак, Панас Погін, Яків Враницький та ін.

Згодом до літоб'єднання прийшли Олесь Зоц, Олесь Терещенко, Леонід Щипко, Василь Бондарчук, Алла Чернова, Василь Сокол, Григорій Дикун, Григорій Ломонос, Микола Бузинарський.

У 1956 році вийшов друком збірник творів криво-різьких літераторів «Ворі на копрах» та згодом «Де з Інгульцем злилася Саксагань» (1962). Побачили світ книги Алли Чернової, Леоніда Щипка, Василя Бондарчука, Григорія Витрищенка, Володимира Михайличенка. Це був другий підйом літературного життя на Криворіжжі після успіхів початку тридцятих.

Пізніше професійними літераторами стануть Ігор Січовик, Володимир Лейников, коротко, але яскраво спалахнуть таланти Володимира Михайличенка та Івана Кошицького. У семидесятих роках у Кривбасі було відоме ім'я прикутого до ліжка поета Володимира Севастьянова. Багато років міське літературне об'єднання очолював автор романтичного твору «Таємниця Єрусалимського храму» Микола Григор'єв. В Кривбасі розпочалася літературна доля відомого прозаїка Фрідріха Горенштейна.

У 70-80-их роках з'явилися Борис Жуковський, Сергій Мохов, котрі передчасно й трагічно загинули, Олексій Стариков, Григорій Туренко. У 1975 році виходить третій колективний збірник членів літоб'єднання «Рудана», а четвертий - «Карачуни» лише у 1992 році.

Виходять друком книжки місцевих літераторів, серед них - Олексій Стариков, Сергій Лабутін, Андрій Дюка, Віктор Гриценко, Юрій Камінський, Яків Враницький, Григорій Туренко.

За матеріалами статті Григорія Гусейнова «Рудана», Кривий Ріг».

«Рудана», літературне об'єднання // Енциклопедія Криворіжжя. В 2 т. / упоряд. В.П. Бухтіяров .- Кривий Ріг: ЯВВА, 2005.- Т.2.- С. 407-408.

Заседание літературного об'єднання «Рудана». Начало 80-х: [фото] // Символ: культурологічний альманах. Вип. 5.- Кривий Ріг, 2017.-С.45.

Григорьев, Н. Рудана — радость моя и печаль / Николай Григорьев // Остановись. Запомни. Назови: книга памяти криворожских литераторов, погибших 29 ноября 1982 года в автомобильной катастрофе / сост. А.Г. Липицкий .- Кривой Рог: Видав. дім, 2003.- С. 7-8.

Фундамент літстудії «Рудана» // Гриценко, В. Криворізька хрестоматія: уроки літератури рідного краю / Віктор Гриценко .-Кривий Ріг: Видавничий дім, 1999.-С.134-135.

Розповідь письменника, лауреата Національної премії імені Т.Г. Шевченка Григорія Гусейнова про літературну студію «Рудана».

Гусейнов, Г. «Рудана», Кривий Ріг / Григорій Гусейнов // З любові і муки...: розповіді про літературу і письменників / Ф. Білецький, М. Нечай, І. Шаповал та ін.- Дніпропетровськ: Дніпро, 1994.- С.477-480.

Історія організації та діяльності літературного об'єднання «Рудана». Участь в роботі об'єднання літераторів різних поколінь: Леоніда Юхвіда, Михайло Хазана, Олекси Гуреїва, Миколи Миколаєнка, Панаса Ногіна, Якова Браницького та багатьох інших.

Стецюк, В. Чи буде продовження історії? / Володимир Стецюк // Червоний гірник.- 2001.- 11 січня.-С.13.

Літературне життя Криворіжжя з 20-х років ХХ століття; перша творча організація «Кривліто», пізніше перейменована «Руданою». Майстри слова, які в різні часи були членами літературного об'єднання. Сучасний стан організації.

Туренко, Г. Слово, сильне — відверте / Г. Туренко // Червоний гірник.-1987.-18 листопада.

«Рудана» святкує ювілей // Червоний гірник.-1985.-20 грудня.

60-річчя літературного об'єднання.

Азаркін, С. Автографи «Рудани» / С. Азаркін // Прапор юності.-1981.-10 жовтня.

Мартинцов, А. Є в кого вчитися / А. Мартинцов //Червоний гірник.-1981.-25 січня.

Мохов, С. І рости, і діяти / Сергій Мохов // Червоний гірник.-1980.-29 жовтня.

Федоренко, П. У міському літоб'єднанні / П. Федоренко // Червоний гірник.-1980.-20 лютого.

Дикун, Г. «Рудані» - 55 / Г. Дикун // Літературна Україна.-1980.-20 січня.

Перетяченко, А. Подаруй прекрасне землякам / А. Перетяченко // Червоний гірник.-1979.- 4 березня.

Звітно-виборні збори міського літературного об'єднання «Рудана».

Ногін, П. Земля, щедра талантами / Панас Ногін // Червоний гірник.-1975.-23 травня.

Трюханов, І. Співці гірничого краю / І. Трюханов // Зоря.-1975.-23 травня.

Про членів літоб'єднання «Рудана».

Омаровський, А. У нас в «Рудані» / А. Омаровський // Зоря.-1974.-7 серпня.

Омаровський, А. Співці гірничого краю / А. Омаровський // Червоний гірник.-1974.-14 липня.

Збори літераторів-початківців // Червоний гірник.- 1972.-29 жовтня.

Володін, Ю. Щира розмова / Ю. Володін // Червоний гірник.-1971.-29 січня.

Диспут про гірничий край членів літоб'єднання «Рудана» та дніпропетровської філії Спілки письменників України.

Володін, Ю. Корисна зустріч / Ю. Володін // Червоний гірник.-1970.-19 грудня.

Заняття літературного об'єднання «Рудана».

Володін, Ю. Звітували літератори / Ю. Володін // Червоний гірник.-1970.-27 вересня.

Коли місто втратило Орфеїв...

Не по-осінньому лагідного вечора, 29 листопада 1982 року сімнадцять «руданівців» повертались додому з Дніпропетровська, зі зйомок документального фільму: вони стали переможцями обласного конкурсу як краща літературна організація. На той час об'єднання впевнено набувало авторитету й впливовості, імена талановитих криворізьких митців стали відомими за межами Кривого Рогу. І раптом, за примхою невблаганної долі, трагічна подія на шосе забрала життя 8 чоловік: водія і семи «руданівців» - Надії Іваницької, Анатолія Перетяченка, Сергія Мохова, Бориса Жуковського, Лариси Лазірко, Геннадія Савченка, Володимира Волошина.

В 20 годин 40 хвилин на 51-му кілометрі траси Дніпропетровськ — Кривий Ріг мікроавтобус РАФ, в якому їхали літератори, налетів на загублене кимось на проїжджій частині колесо, втратив керування і виїхав на зустрічну смугу. Сталося страшне зіткнення маленького РАФу з величезним «Ікарусом». Всі, хто сидів з лівого боку мікроавтобуса загинули. Ті, хто був з правого боку — отримали тяжкі поранення.

Міське літоб'єднання і загалом криворізька література, як вважають колеги загиблих, зазнали непоправної втрати, поповнити яку не вдалось і сьогодні. Пішли у вічність Анатолій Перетяченко, Лариса Лазірко, Сергій Мохов, Геннадій Савченко, Надія Іваницька, Володимир Волошин, Борис Жуковський.

Імена яскравих, непересічних особистостей не зникають у проваллях небуття — вони зоріють з небосхилу, легким дотиком торкаючись наших відчуттів друкованими чи рукописними рядками, довіряючи нам таїни власних душ. І це триватиме доти, поки ми про них пам'ятаємо...

Мелихова, Т. Воспоминания о «Рудане» 80-х / Татьяна Мелихова // Весна творчості-2008: твори лауреатів другого міського літературного конкурсу «Україна моя квітуча» / гром. ред. рада: Г. Туренко, Т. Меліхова, О. Хвостова, А. Дюка, М. Панова .- Дніпропетровськ: ІМА-прес, 2008.- С.18-20.

Молчанова, К. Барвистий цвіт літоб'єднання «Рудана» // Весна творчості-2008: твори лауреатів другого міського літературного конкурсу «Україна моя квітуча» / гром. ред. рада: Г. Туренко, Т. Меліхова, О. Хвостова, А. Дюка, М. Панова .- Дніпропетровськ: ІМА-прес, 2008.- С.25-28.

Пам'яті «Руданівців» // Весна творчості-2008: твори лауреатів другого міського літературного конкурсу «Україна моя квітуча» / гром. ред. рада: Г. Туренко, Т. Меліхова, О. Хвостова, А. Дюка, М. Панова .- Дніпропетровськ: ІМА-прес, 2008.- С.5-34.

Спогади та твори криворізьких літераторів, присвячені пам'яті загиблих членів літоб'єднання «Рудана».

Остановись. Запомни. Назови: книга памяти криворожских литераторов, погибших 29 ноября 1982 года в автомобильной катастрофе / сост. А.Г. Липицкий .-Кривой Рог: Издав. дім, 2003.-160 с.

Книга будується з глав, кожна з яких присвячена загиблому літератору. Біографічні дані та твори передчасно померлих «рудановців» дають змогу читачеві пізнати їх творчий світ.

Ткач, О. Трагічна дата / Ольга Ткач // Остановись. Запомни. Назови: книга памяти криворожских литераторов, погибших 29 ноября 1982 года в автомобильной катастрофе / сост. А.Г. Липицкий .-Кривой Рог: Издав. дім, 2003.- С. 3-4.

Ткач, О. Їх пам'ятають і будуть пам'ятати завжди / Ольга Ткач // Остановись. Запомни. Назови: книга памяти криворожских литераторов, погибших 29 ноября 1982 года в автомобильной катастрофе / сост. А.Г. Липицкий .-Кривой Рог: Издав. дім, 2003.- С. 4-6.

Они навсегда остались «рудановцами» // Молитесь правде на земле: поэзия, проза.-Кривой Рог: И.В.И., 2000.-С.8-13.

Другий розділ книги містить твори членів літературного об'єднання «Рудана», які загинули в автокатастрофі 29 листопада 1982 року.

Пам'ять серця // Гриценко, В. Криворізька хрестоматія: уроки літератури рідного краю /Віктор Гриценко .-Кривий Ріг: Издавничий дім, 1999.-С.123.

Криворізький поет, член Спілки письменників України розповідає про трагічну подію листопада 1982 року та загиблих літераторів, яких він знав особисто.

Туренко, Г. На 51 кілометрі шосе Дніпропетровськ-Кривий Ріг / Григорій Туренко // З любові і муки...: розповіді про літературу і письменників / Ф. Білецький, М. Нечай, І. Шаповал та ін.- Дніпропетровськ: Дніпро, 1994.- С.481-484.

Спогади поета Григорія Туренка про страшну подію 29 листопада 1982 року, коли він в складі делегації криворізьких літераторів потрапив в автокатастрофу, про своїх загиблих друзів.

Дреєва, Т. Імена, що зоріють... / Тетяна Дреєва // Червоний гірник.-2012.-5 грудня.-С.26.

Інформаційна зустріч в міському історико-краєзнавчому музею, яка присвячена 30-ій річниці загибелі семи членів літоб'єднання «Рудана».

Чубенко, А. «Сім зірок» з сузір'я «Рудани» погасли в вечірній імлі... / А. Чубенко // Звезда-

4.-2012.-4 декабрия.-С.2.

Нагорна, О. Вони не вмерли, лише відлетіли в ірій... / Ольга Нагорна // Червоний гірник.-2011.-14 грудня.-С.24.

Вшанування пам'яті загиблих «руданівців» учнями Криворізької загальноосвітньої школи №68.

Тіміргалєєва, Л. «Рудана». Незабутні / Людмила Тіміргалєєва // Червоний гірник.-2007.-29 листопада.-С.4.

Спогади голови Криворізької міської організації Національної спілки журналістів України Людмили Миколаївни Тіміргалєєвої про загиблих «руданівців», яких вона знала особисто: «Від пам'яті про них ніколи не звільнитись: вони були в нашому житті, творили, працювали на своїх посадах, любили. Вони були часткою буття кожного з нас».

Труханова, Я. Любіть життя!: 20 років тому в автокатастрофі загинули семеро членів міського літоб'єднання «Рудана» / Яна Труханова // Червоний гірник.-2002.-28 листопада.-С.23.

Стецюк, В. Чи буде продовження історії? / Володимир Стецюк // Червоний гірник.- 2001.-11 січня.-С.13.

Трагічна подія 29 листопада 1982 року — загибель в автокатастрофі сімох членів літоб'єднання.

Іщенко, О. «Идти туда, где друзей моих нет, - Не вынесу этой муки!» / Ольга Іщенко // Червоний гірник.-1998.-28 квітня.-С.4.

Спогади члена літоб'єднання «Рудана» Ольги Іщенко про загиблих друзів: «Вони були для мене зоряним небом і землею!».

Круглова, Н. ...Коли місто втратило Орфеїв / Ніна Круглова // Червоний гірник.-1995.-7 грудня.- С.2.

Вечір пам'яті загиблих «руданівців» провела міська організація «Просвіта». Наші земляки з літоб'єднання «Рудана» - цвіт творчої думки і високої духовності, порядні люди, ще збуджені і щасливі творчим звітом в обласній письменницькій організації, повертались пізнього вечора додому і трагічно загинули. Їхні душі і їхні недоспівані пісні відпливли у вирій, за межу, звідки не повертаються... Своїх Орфеїв втратило ціле місто... Однак в осиротілому місті трауру не оголосили, радіо і телебачення не перервали своїх буденних програм. Такі були часи...

Туренко, Г. Память сердца / Григорий Туренко // Саксагань.-1992.-№4.-С.1-2.

Спогади одного з тих, хто вижив в автокатастрофі — поета Григорія Туренко — про трагічну подію 29 листопада 1982 року та загиблих друзів.

Недоспівані пісні // Червоний гірник.-1992.-1 грудня.-С.3.

Публікація творів загиблих літераторів та споминів про них підготовлена з нагоди 10-х роковин трагічної події.

Кан, Р. Есть ужас бездорожья / Р. Кан // Metallurg.-1989.-2 декабря.-С.12-13.

Туренко, Г. О тех, кого помню и люблю / Г. Туренко // Metallurg.-1989.-2 декабря.-С.1,2.

Урок із літератури рідного краю (Криворіжжя). Літстудія "Рудана". Короткий огляд життя та творчості письменників, що трагічно загинули в автокатастрофі 29.11.1982 року

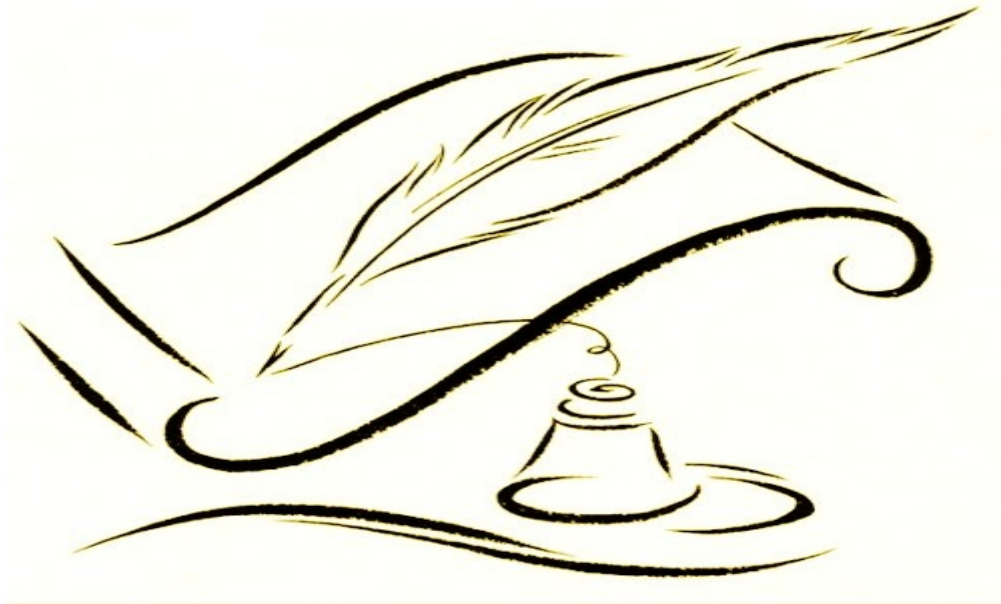
[Електронний ресурс].-Електронні текст. дан.- Режим доступу:
<http://metodportal.com>.- Назва з екрану.

Романчук, Л. Літературна катастрофа Криворожья [Електронний ресурс] / Любов Романчук .-Електронні текст. дан.- Режим доступу:<http://dv-gazeta.info>.- Назва з екрану.

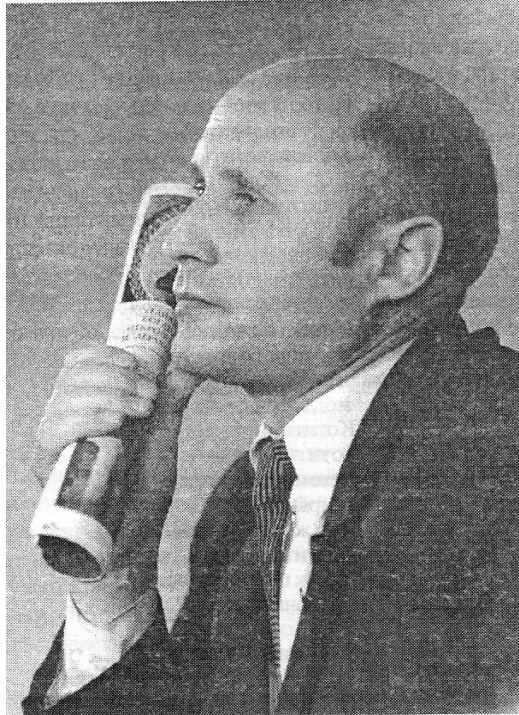
Выставка, которая проходила в Криворожском историко-краеведческом музее, по своему формату выходит за рамки обычных мероприятий такого рода.

Посвящена она сразу трем событиям: литературному развитию Криворожья (а точнее, трагическому перерыву в нем), 30-летию катастрофы, унесшей жизни семерых виднейших писателей края, и встрече с очевидцами ДТП.

Терзі, В. Незірвані квіти тобі всі дістались [Електронний ресурс] / Валерій Терзі .-Електронні текст. дан.- Режим доступу:<http://zolotapalanka.blogspot.com/>.- Назва з екрану.

Анатолій Перетяченко (1934 — 29.11.1982)

Анатолій Перетяченко після служби на Тихоокеанському флоті по комсомольській путівці прийшов у 1958 році на будівництво Новокриворізького гірничо-збагачувального комбінату. У 1958-1966 роках працював теслею, машиністом баштового крана тресту «Криворіжаглобуг». Очолював комсомольську організацію будівельного управління. Працюючи на будові, закінчив вечірню школу, Одеський університет.

З 1966 по 1969 рік працював редактором радіо та газети «За агломерат» (ПівдГЗК), з 1971 року — редактор газети «Новатор» (НКГЗК). В 1965 році став членом Спілки журналістів України.

Свій вільний час Анатолій Перетяченко віддавав поезії, писав пісні, вірші для дітей. Друкувався в колективних збірниках «Рудана» та «Дев'яте небо», газетах та журналах. Один з його дитячих віршів було надруковано в журналі «Малютко». Деякі з своїх поезій Анатолій Федорович підписував псевдонімом А. Бойченко. У співавторстві з композитором П.А. Ладиженським створив декілька пісень. Був майстром експромту.

А. Перетяченко в 1978 році очолював літературну студію «Пошук» при Палаці культури металургів.

З березня 1978 по січень 1982 року очолював міське літературне об'єднання «Рудана». Багато часу приділяв створенню клубу творчої інтелігенції.

Веселий, жартівник, привітний у спілкуванні, він приятелював з багатьма людьми різних професій і рангів. Був людиною честі.

*Давно не був на росяному лузі,
Очей твоїх не бачив я давно.
Дзвіночком на галеком віднокрузі
Озвалося до мене джерело.
А під вітрилом голубого неба
На крилах песню лебеді несуть,
І я іду через роки до тебе*

*У нашу зачаровану весну.
Ми разом тут світанки зустрічали,
Веселкою вітали нас поля,
Тополі листям сонце завітчали,
Мені шепочуть лиш твоє ім'я.
Палають маки, половіє жито.
І перепілку чути, як колись.
Багато нами пройдено, прожито,
Чому ж дороги наші розійшлись?*

Анатолій Перетяченко (1934-1982) // Остановись. Запомни. Назови: книга памяти криворожских литераторов, погибших 29 ноября 1982 года в автомобильной катастрофе / сост. А.Г. Липицкий .-Кривой Рог: Видав. дім, 2003.- С.12-20.

Грибок, Д. З ним було легко спілкуватись / Дмитро Грибок // Остановись. Запомни. Назови: книга памяти криворожских литераторов, погибших 29 ноября 1982 года в автомобильной катастрофе / сост. А.Г. Липицкий .-Кривой Рог: Видав. дім, 2003.- С.17-18.

Григорьев, Н. Творчество его многопланово / Николай Григорьев // Остановись. Запомни. Назови: книга памяти криворожских литераторов, погибших 29 ноября 1982 года в автомобильной катастрофе / сост. А.Г. Липицкий .-Кривой Рог: Видав. дім, 2003.- С.14-16.

Єлець, Н. Він тягнувся до людей / Неллі Єлець // Остановись. Запомни. Назови: книга памяти криворожских литераторов, погибших 29 ноября 1982 года в автомобильной катастрофе / сост. А.Г. Липицкий .-Кривой Рог: Видав. дім, 2003.- С.18-20.

Кан, Р. Тепло його руки / Роман Кан // Остановись. Запомни. Назови: книга памяти криворожских литераторов, погибших 29 ноября 1982 года в автомобильной катастрофе / сост. А.Г. Липицкий .-Кривой Рог: Видав. дім, 2003.- С. 16.

Мелихова, Т. Жив, пока о нем помнят / Татьяна Мелихова // Остановись. Запомни. Назови: книга памяти криворожских литераторов, погибших 29 ноября 1982 года в автомобильной катастрофе / сост. А.Г. Липицкий .-Кривой Рог: Видав. дім, 2003.- С.13-14.

Чухан, Л. Вразлива душа поета / Л. Чухан // Червоний гірник.-1994.-3 вересня.

Коваленко, В. Він тут мужнів і зростав / В. Коваленко // Червоний гірник.-1992.-1 грудня.- С.3.

Знайомтесь: Анатолій Перетяченко // Червоний гірник.-1974.-21 липня.

Геннадій Савченко (1941 — 29.11.1982)

Свою трудову біографію Геннадій Васильович починав електрослюсарем на збагачувальній фабриці Новокириворізького комбінату, потім працював на ТЕЦ заводу «Криворіжсталь». Працював інженером-конструктором проектного відділу, відповідальним секретарем багатотиражної газети «Металург». Закінчив без відриву від виробництва Дніпропетровський металургійний інститут.

З 1974 року Геннадій Савченко редагує багатотиражну газету «Бурильник» рудоуправління імені Комінтерну. Член спілки журналістів СРСР.

Савченко писав про людей праці, ліричні поезії. Його вірші були чистими, прозорими, добримими... Пробував себе в жанрі сатири. Його вірші друкувалися в республіканських, обласних і в міських газетах, в журналах «Радуга», «Донбас».

За цикл віршів про робітничу молодь Г. Савченко був удостоєний премії імені Комсомолу Кривбасу.

Савченко у всьому був цільним: робити багатотиражку — так цікавою, захоплюватися спортом — до рівня рекордів, писати вірші — щоб радувало душу...

*Завидуйте мне, люди. Я влюблен!
Я это не могу держать в секрете,
Хоть то, что происходит, словно сон,
Касается лишь нас двоих на свете.
Завидуйте мне, люди, я люблю.
Буквально задыхаюсь я от счастья,
И то, что нам принадлежит двоим,
Пусть также вам принадлежит отчасти.
Любимая! Не будет пусть зимы
В сердцах, где место лишь весне зеленой,
Поделимся со всеми счастьем мы,
Чтоб не было любви неразделенной.*

Байрак, Е. Мы видели в нём героя / Евгений Байрак // Остановись. Запомни. Назови: книга памяти криворожских литераторов, погибших 29 ноября 1982 года в автомобильной катастрофе / сост. А.Г. Липицкий .-Кривой Рог: Издав. дім, 2003.- С. 109-110.

Кан, Р. Не забутий / Роман Кан // Остановись. Запомни. Назови: книга памяти криворожских литераторов, погибших 29 ноября 1982 года в автомобильной катастрофе / сост. А.Г. Липицкий .-Кривой Рог: Видав. дім, 2003.- С. 108.

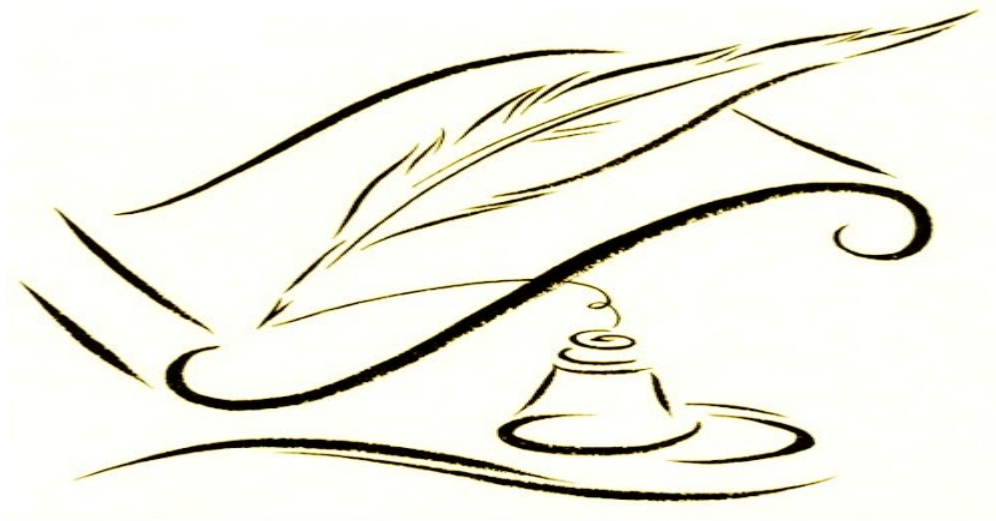
Туренко, Г. Щедрое и отзывчивое сердце / Григорий Туренко // Остановись. Запомни. Назови: книга памяти криворожских литераторов, погибших 29 ноября 1982 года в автомобильной катастрофе / сост. А.Г. Липицкий .-Кривой Рог: Видав. дім, 2003.- С.107-108.

Просто прочтите каждую строчку // Metallurg.-2003.-№51.-С.8.

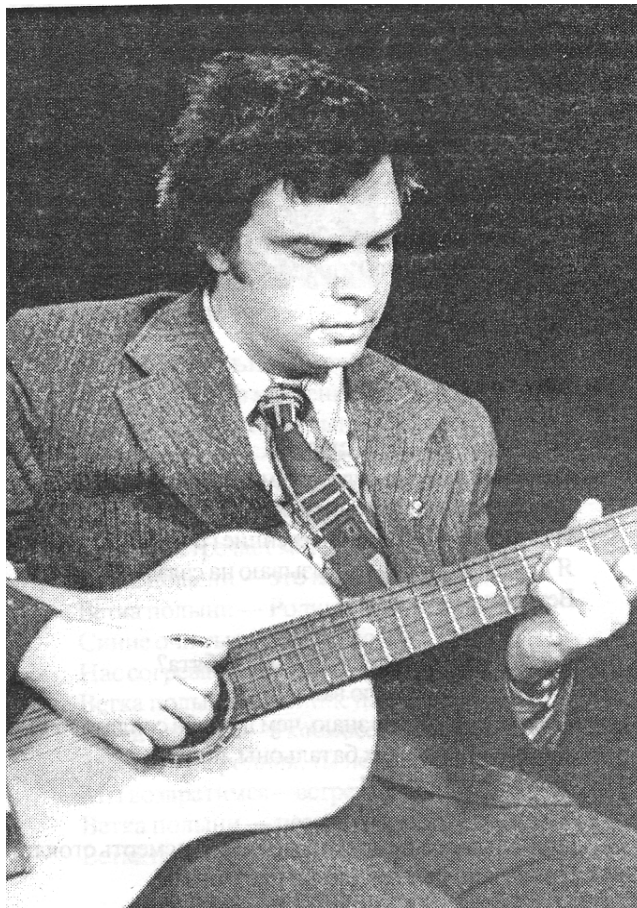
Кан, Р. «Не плоскогубцы я, а руку...» / Р. Кан // Червоний гірник.-1992.-1 грудня.-С.3.

Знайомтесь: Геннадій Савченко // Червоний гірник.-1981.-28 червня.

Знайомтесь: Геннадій Савченко // Червоний гірник.-1973.-7 жовтня.

Сергій Мохов (1953 — 29.11.1982)

Закінчив Дніпропетровський університет. Працював учителем середньої школи. В 26 років почав займатися журналістикою - став кореспондентом багатотиражної газети «Радянський гірник» рудоуправління імені Дзержинського. Добре володів словом, швидко підкорив рамки газетних жанрів. Охоче відправлявся у шахтні вибої за репортажами з місця подій, цікаво і колоритно описував людеї різних професій – гірників, інженерів, працівників допоміжних цехів...

Писав оповідання, повісті, вірші, п'єси. Співав, грав на гітарі, писав картини. Його ілюстрації до творів Маркеса «Осінь патріарха», Лорки, Шекспіра, до роману Булгакова «Майстер і Маргарита» були довершеними. Крім цього, ще й ліпив, створював декорації до спектаклів, пробував себе у перекладах поезії з англійської, польської, іспанської, латині.

Член літературного об'єднання «Рудана». Друкувався в періодичній пресі, одне з його оповідань було надруковано в журналі «Літературная учеба».

В 2000 році вийшла друком його книжка «Нове перше кохання».

*Мы имена поспешные даем
И забываем их, закрыв страницу,
Бесследно исчезают наши лица,
И день избыт, и гаснет покоем.
Торопятся дожди тревожат землю,
Торопится следы сравнять земля,
Не успевая дать дождю и ветру
Земные дорогие имена.
Так кто же я? Зачем пришел сюда?
Что в имени моем и беспокойстве,
Коль все равно неизменно свойство*

*Сойти с полей, как талая вода?
Немеет дождь и песню забывает.
Не помнят пальцы ветра наших глаз.
Земля свои Следы не называет.
Так что же остается после нас?
Какие имена в моей крови
До времени молчат — всплывают сами?
Молчит трава, молчит цветок и камень.
Остановись. Запомни. Назови.*

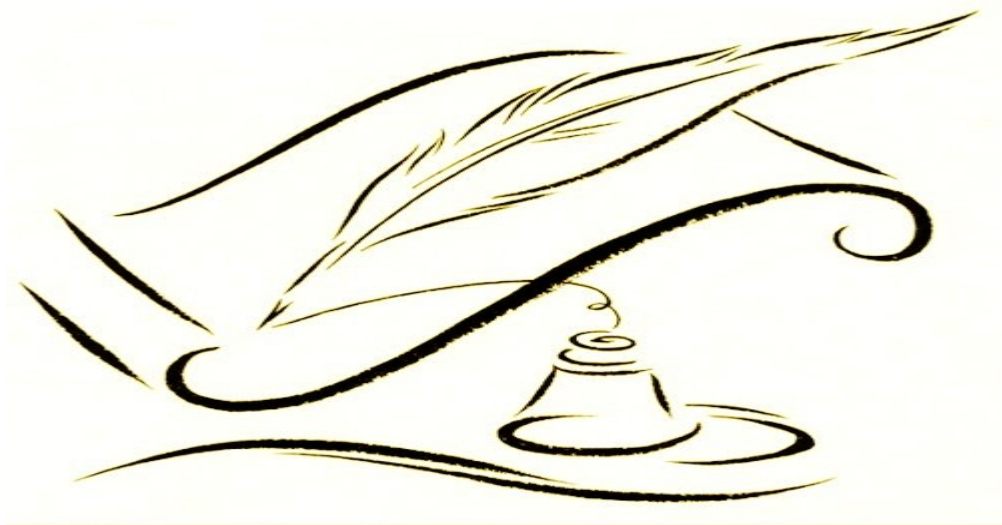
Цыбенко, В. Сережа, мы помним... / Владимир Цыбенко // Весна творчості-2008: твори лауреатів другого міського літературного конкурсу «Україна моя квітуча» / гром. ред. рада: Г. Туренко, Т. Меліхова, О. Хвостова, А. Дюка, М. Панова .- Дніпропетровськ: ІМА-прес, 2008.- С.33-34.

Сергей Мохов (1953 — 29.11.1982) // Остановись. Запомни. Назови: книга памяти криворожских литераторов, погибших 29 ноября 1982 года в автомобильной катастрофе / сост. А.Г. Липицкий .-Кривой Рог: Видав. дім, 2003.- С. 32-37.

Мохова, В. Как молоды мы были / Валентина Мохова // Остановись. Запомни. Назови: книга памяти криворожских литераторов, погибших 29 ноября 1982 года в автомобильной катастрофе / сост. А.Г. Липицкий .-Кривой Рог: Видав. дім, 2003.- С. 33-34.

Яшин, В. Мы помним Вас... / Вадим Яшин // Остановись. Запомни. Назови: книга памяти криворожских литераторов, погибших 29 ноября 1982 года в автомобильной катастрофе / сост. А.Г. Липицкий .-Кривой Рог: Видав. дім, 2003.- С. 34-37.

Моральные ценности рассказа С. Г. Мохова «Пёс Никто». 6-й класс [Электронный ресурс].- Электронні текст. дан.- Режим доступу: <http://journal.osnova.com.ua>.- Назва з екрану.

Надія Іваницька (1938 — 29.11.1982)

Після закінчення Дніпропетровського медичного училища Надія Іваницька за комсомольською путівкою прийшла в Кривий Ріг. Працювала на будівництві одного з криворізьких гірничо-збагачувальних комбінатів, згодом ра руднику імені Фрунзе, пізніше — завідувачем в дитячих яслах №29 на руднику Червоногвардієць. Без відриву від основної роботи закінчила український філфак Київського державного університету імені Т.Г. Шевченка.

Брала активну участь в громадському та творчому житті Кривого Рогу та України. Твори Надії Іваницької неодноразово публікувались в місцевих, обласних та республіканських виданнях (газети «Червоний гірник», «Сільський трудівник», «Прапор юності», «Зоря», Патріот Батьківщини», журнали «Донбас», «Дніпро» та ін.). Публікувались її твори і в закордонних виданнях (газета «Наше Слово», Польща), звучали на польському радіо.

В 1972 році Н. Іваницька перейшла працювати вчителем української мови та літератури до вечірньої школи №83.

На момент загибелі була членом обласного літературного об'єднання ім. Конашевича, навчалась на заочному відділенні факультету іноземних мов Київського державного університету ім. Т.Шевченка, займалась збором фольклорного матеріалу в Україні та Кривому Розі. Разом із колишнім чоловіком, професором Анатолієм Іваницьким брала участь у виданні праць з народознавства.

Основу поетичної творчості Надії Іваницької склали материнська лірика, яка за свідченням фахівців (зокрема професора Анатолія Козлова), не має аналогів в українській літературі та їй, можливо, є досягненням світового рівня.

Щира й безпосередня, щедра на тепло, вона вірші писала тільки через те, що вони давали їй змогу поділитися почуттями з іншими. Вірші в основному присвячувалися синові; їх переповнювали ніжність та замишування.

Деякі роботи підписувала псевдонімами Русинка, Горлиця.

*Я відживу свій вік і кану в небуття,
Як йдуть у безвість дні і ночі сині.*

*Тобі полишу, синку, гля життя
Пісенний сад на рідній Україні.
Поки під моїм серцем серденько твое
життя бугує без турбот і гуми.
Я посаджу у ньому все, що є
У рідному краю, від кореня до шуму.
Щоб ти чужим по білім світі не блудив,
Забувши маму пісню колискову
Із рідних слів, як з дива див,
тобі складу священний гім-бугову.
Щоб не минали добрі люди твоїй поріг,
Щоб був ти, синку, грузями багатий,
На всіх перетинах твоїх шляхів-горіг
Я бугу невидимкою стояти.*

Іваницький, Е. Життєвими шляхами / Ераст Іваницький // Остановись. Запомни. Назови: книга пам'яті криворожських літераторов, погибших 29 ноября 1982 года в автомобильной катастрофе / сост. А.Г. Липицкий .-Кривой Рог: Видав. дім, 2003.- С. 88.

Козлов, А. Найжіночніші надії / А. Козлов // Остановись. Запомни. Назови: книга пам'яті криворожських літераторов, погибших 29 ноября 1982 года в автомобильной катастрофе / сост. А.Г. Липицкий .-Кривой Рог: Видав. дім, 2003.- С. 95.

Михайличенко, Н. Кривий Ріг втратив своїх Орфеїв... / Ніна Михайличенко // Остановись. Запомни. Назови: книга пам'яті криворожських літераторов, погибших 29 ноября 1982 года в автомобильной катастрофе / сост. А.Г. Липицкий .-Кривой Рог: Видав. дім, 2003.- С. 91-94.

Туренко, Г. Неугомонное сердце / Григорий Туренко // Остановись. Запомни. Назови: книга пам'яті криворожських літераторов, погибших 29 ноября 1982 года в автомобильной катастрофе / сост. А.Г. Липицкий .-Кривой Рог: Видав. дім, 2003.- С. 90.

Іваницький, Е. Материнська весна: вірш пам'яті матері Надії Іваницької / Ераст Іваницький // Червоний гірник.-2002.-28 листопада.-С.23.

Чухан, Л. Її найкращий твір / Л. Чухан // Червоний гірник.-1992.-1 грудня.-С.3.

Іваницька Надія Степанівна [Електронний ресурс] .-Електронні текст. дан.- Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>.

Лариса Лазірко (1963 — 29.11.1982)

На момент трагічної загибелі їй було всього дев'ятнадцять... З дитинства Лариса вирізнялася допитливістю та кмітливістю, у своєму розвитку випереджала ровесників. В п'ять років вона оволоділа українською та російською мовами, в школі вивчила англійську та самостійно — польську.

З чотирьох років Лариса складала гокупи рифмовані рядки, які народжувалися в її дитячій голівці. В 1980-му році закінчила десятирічку та вступила до Криворізького філіалу Київського інституту народного господарства.

Писала вірші, нариси, оповідання. Почала друкуватися, спочатку в районній багатотиражці, а згодом — у обласних газетах. Побачив світ її нарис і в «Комсомольской правде». Мріяла вчитися в Інституті іноземних мов та Літературному інституті. І все це могло б статися, враховуючи цілеспрямованість і потяг до знань Лариси Лазірко...

У записах Лариси Лазірко було кілька віршованих строф. Одна з них є своєрідним життєвим кредо навіки юної літераторки:

*Рекою разлиться, подняться горой,
Свободно и гордо взлететь над собой,
Упорно врежется алмазной строкой
В твердыни познания — угол мой такой.*

Лариса Лазірко (1963 — 1982) // Остановись. Запомни. Назови: книга памяти криворожских литераторов, погибших 29 ноября 1982 года в автомобильной катастрофе / сост. А.Г. Липицкий .-Кривой Рог: Видав. дім, 2003.- С. 58-62.

Лазірко-Андрущук, Л. Донецці: вірш / Любов Лазірко-Андрущук // Остановись. Запомни. Назови: книга памяти криворожских литераторов, погибших 29 ноября 1982 года в автомобильной катастрофе / сост. А.Г. Липицкий .-Кривой Рог: Видав. дім, 2003.- С. 85.

Незірвані квіти тобі всі дістались. Лариса Лазірко [Електронний ресурс] .-Електронні текст. дан.- Режим доступу: <http://zolotapalanka.blogspot.com>.- Назва з екрана.

Володимир Волошин (1952 — 29.11.1982)

Справжнє прізвище Гупало. Жив на руднику Фрунзе, працював на вовнопрядильній фабриці, шахті імені Фрунзе, в геологорозвідці, займався карбуванням. В історію літоб'єднання він увійшов як поет. За спогадами брата, він писав вірші змалку. Членом літоб'єднання "Рудана" став у вересні 1982 року, а за два місяці — загинув.

Володимир Стецюк, поет, приятель Володимира Волошина: "З Володимиром Волошином я познайомився буквально за місяць до цієї трагедії, це сталося тоді, коли я вперше прийшов на літстугію "Пошук," яка працювала при міському літоб'єднанні "Рудана", і вперше я почув тоді його вірші, які зачарували мене своєю мелодикою, своєрідним таким поетичним духом. Я пам'ятаю, що в нього були вже старенькі батьки. Він показував мені деякі свої роботи, крім того, що писав вірші, він працював художником-оформлювачем. Показував деякі свої роботи, мене вразила робота, як на той час, атеїстичний час, картина, погібна іконі, зображення Ісуса Христа. Буквально зараз з'ясувалося, що знайдено його рукопис. До цього дня взагалі в архівах "Рудани" і літераторів не було жодного вірша Володимира Волошина, і це дуже велика знахідка, що все-таки знайшовся його рукопис і можна ознайомитися з його творами."

Руданівський саг.

Я сон твій на хвилину розбуджу,
Бо квіти розсміялися до тебе
У тім твоїм руданівським сагу
І просять щиро-щиро твого неба.
Той саг любила ти, мов гонечку свою,
Мов повну радість голубого цвіту.
Чому ж тепер живеш у тім краю,
Де не буває бабиного літа?
Там не п'януть весною білий сніг
Надії і живого сподівання.
Немає там ні радощів, ні сліз,
А лиш огне холоднее мовчання.

Володимир Волошин (1952 — 29.11.1982) // Остановись. Запомни. Назови: книга памяти криворожских литераторов, погибших 29 ноября 1982 года в автомобильной катастрофе / сост. А.Г. Липицкий .-Кривой Рог: Видав. дім, 2003.- С. 150-155.

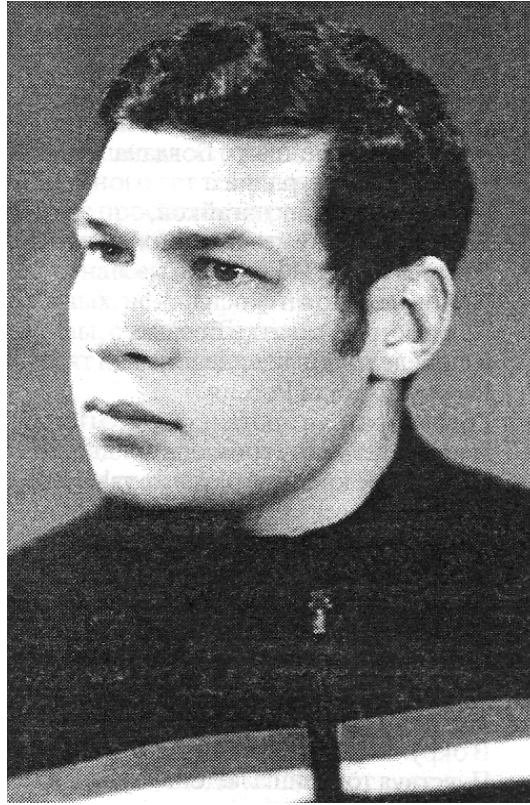
Туренко, Г. Зараз майже ніхто його вже не пам'ятає / Г. Туренко // Остановись. Запомни. Назови: книга памяти криворожских литераторов, погибших 29 ноября 1982 года в автомобильной катастрофе / сост. А.Г. Липицкий .-Кривой Рог: Видав. дім, 2003.- С. 150.

Стецюк, В. Декілька зустрічей з Володимиром Волошином /Володимир Стецюк //Остановись. Запомни. Назови: книга памяти криворожских литераторов, погибших 29 ноября 1982 года в автомобильной катастрофе / сост. А.Г. Липицкий .-Кривой Рог: Видав. дім, 2003.- С. 150-155.

Чотири рядочки з поезії В.Волошина:

*І місяць, і зорі у морі купались...
Розлука підкралась, мов ніч навесні.
Незірвані квіти тобі всі дістались,
Незнайдене щастя лишилось мені.*

Борис Жуковський (1947 — 29.11.1982)

Народився в Кривому Розі. Закінчив з відзнакою Криворізький технікум рудничної автоматики. Працював слюсарем на «Криворіжсталі», на заводі «Комуніст». Пізніше закінчив Криворізький гірничорудний інститут, став інженером-конструктором. Згодом став займатися журналістикою, працював редактором радіомовлення рудоуправління імені Комінтерну.

Писати вірші почав під час військової служби. За п'ятнадцять років поетом було написано декілька сот віршів, які залюбки друкували центральні журнали - «Юність», «Знамя», «Молодая гвардия», «Нева», «Смена», «Радуга», «Донбасс», альманах «Вітрила». Борис Жуковський був соавтором вісьмох колективних збірок.

Незадовго до загибелі у Києві вийшла друком збірка його поезії "Граница", і він був без п'яти хвилин членом Спілки письменників Радянського Союзу. А на той час членів СПУ в Кривому Розі не було. Жуковський охоче писав про армію, в якій відслужив три роки, про робітників, із якими працював на "Криворіжсталі", заводі "Комуніст" та руднику імені Комінтерну. Останні три роки життя був уповноваженим обласного бюро пропаганди радянського кіномистецтва, привозив до міста зірок союзного кінематографу.

Переможець літературного конкурсу молодих поетів України газети «Комсомольское знамя» (1981).

З Борисом Жуковським голя була чи не найжорстокішою — лише за 800 метрів від місця аварії він пересів з правого боку РАФа на лівий, який став смертельним для всіх, хто там сидів. А ще — перед поїздом грузина просила його поїхати до обласного центру на власному авто...

Він говорив, що був щасливою людиною, бо мав кохану грузину, красунечку-гонечку і розумного сина. Він насолоджувався життям, бо крім чудової родини мав ще й прекрасну роботу, чудові творчі перспективи.

Але голя розпорядилася інакше.

*Мы в схватки с врагом не водили полки,
Узнали в кино о великих сраженьях.
Мой друг... Он электриком был, и погиб,*

*Случайно высоким убит напряженьем.
Так жизнь промелькнула — как ветра порыв.
Ни званья помертного. Ни обелиска...
Товарищ геолог сорвался в обрыв,
И вот среди живых он не значится в списках.
Какая судьба тебя ждёт, человек?
Не в битве за Курск, не в бою партизанском,
А в мирное время, в космический век
Мой школьный товарищ погиб на Даманском.
Моё поколенье... Так было не раз:
Погиб на дежурстве, погиб на заставе...
И нету в живых уже многих из нас,
Не сможем собраться мы в полном составе.
Но память о хлопцах, в нас боль шевеля,
Как южное солнце, застыла в зените.
Ведь с каждою смертью такою Земля
Смелей и уверенней мчит по орбите.*

Хвостова, О.М. Жуковський Борис Іванович / О.М. Хвостова // Енциклопедія сучасної України. Т.9. Е-Ж .- К.: Ін-т енциклопед. досліджень НАН укр., 2009.- С.669.

Борис Жуковський (1947-1982) // Остановись. Запомни. Назови: книга памяти криворожских литераторов, погибших 29 ноября 1982 года в автомобильной катастрофе / сост. А.Г. Липицкий .-Кривой Рог: Видав. дім, 2003.- С. 122.

Туренко, Г. Мой Жуковский / Григорий Туренко // Остановись. Запомни. Назови: книга памяти криворожских литераторов, погибших 29 ноября 1982 года в автомобильной катастрофе / сост. А.Г. Липицкий .-Кривой Рог: Видав. дім, 2003.- С. 123-131.

Демчишина, А.А. Прощание: памяти земляка и соратника по перу Бориса Жуковского: стихотворение /А.А. Демчишина // Остановись. Запомни. Назови: книга памяти криворожских литераторов, погибших 29 ноября 1982 года в автомобильной катастрофе / сост. А.Г. Липицкий .-Кривой Рог: Видав. дім, 2003.- С. 131.

Туренко, Г. Мужність добра / Григорій Туренко // Червоний гірник.- 1987.-11 січня.

Лугін, А. Нових злетів / А. Лугін // Червоний гірник.-1982.-24 лютого.

ПАМ'ЯТЬ...

Доленник, И. Ларисе: размышления на могиле самого юного члена литобъединения «Рудана» Ларисы Лазирко / Инна Доленник // Весна творчості-2008: твори лауреатів другого міського літературного конкурсу «Україна моя квітуча» / гром. ред. рада: Г. Туренко, Т. Меліхова, О. Хвостова, А. Дюка, М. Панова .- Дніпропетровськ: ІМА-прес, 2008.- С.31.

Козлов, А. Пробивались вірші крізь негоди...: вірш / Анатолій Козлов // Весна творчості-2008: твори лауреатів другого міського літературного конкурсу «Україна моя квітуча» / гром. ред. рада: Г. Туренко, Т. Меліхова, О. Хвостова, А. Дюка, М. Панова .- Дніпропетровськ: ІМА-прес, 2008.- С.24.

Мамут, Ф. Памяти «Рудановцев» / Феликс Мамут // Весна творчості-2008: твори лауреатів другого міського літературного конкурсу «Україна моя квітуча» / гром. ред. рада: Г. Туренко, Т. Меліхова, О. Хвостова, А. Дюка, М. Панова .- Дніпропетровськ: ІМА-прес, 2008.- С.32.

Меліхова, Т. Памяти Рудановцев / Татьяна Меліхова // Весна творчості-2008: твори лауреатів другого міського літературного конкурсу «Україна моя квітуча» / гром. ред. рада: Г. Туренко, Т. Меліхова, О. Хвостова, А. Дюка, М. Панова .- Дніпропетровськ: ІМА-прес, 2008.- С.20.

Меліхова, Т. Памяти друга: [Анатолию Перетяченко] / Татьяна Меліхова // Весна творчості-2008: твори лауреатів другого міського літературного конкурсу «Україна моя квітуча» / гром. ред. рада: Г. Туренко, Т. Меліхова, О. Хвостова, А. Дюка, М. Панова .- Дніпропетровськ: ІМА-прес, 2008.- С.21.

Меліхова, Т. Утрата: [Полине Заляутдиновой] / Татьяна Меліхова // Весна творчості-2008: твори лауреатів другого міського літературного конкурсу «Україна моя квітуча» / гром. ред. рада: Г. Туренко, Т. Меліхова, О. Хвостова, А. Дюка, М. Панова .- Дніпропетровськ: ІМА-прес, 2008.- С.21.

Меліхова, Т. Самовар: [Анатолию Перетяченко] / Татьяна Меліхова // Весна творчості-2008: твори лауреатів другого міського літературного конкурсу «Україна моя квітуча» / гром. ред. рада: Г. Туренко, Т. Меліхова, О. Хвостова, А. Дюка, М. Панова .- Дніпропетровськ: ІМА-прес, 2008.- С.22.

Меліхова, Т. На развалинах Херсонеса: [Сергею Мохову] / Татьяна Меліхова // Весна творчості-2008: твори лауреатів другого міського літературного конкурсу «Україна моя квітуча» / гром. ред. рада: Г. Туренко, Т. Меліхова, О. Хвостова, А. Дюка, М. Панова .- Дніпропетровськ: ІМА-прес, 2008.- С.23.

Стецюк, В. Котиться колесо: вірш / Володимир Стецюк // Весна творчості-2008: твори лауреатів другого міського літературного конкурсу «Україна моя квітуча» / гром. ред. рада: Г. Туренко, Т. Меліхова, О. Хвостова, А. Дюка, М. Панова .- Дніпропетровськ: ІМА-прес, 2008.- С.29-30.

Григорьев, Н. Памяти рудановцев: стихотворение / Николай Григорьев // Остановись. Запомни. Назови: книга памяти криворожских литераторов, погибших 29 ноября 1982 года в автомобильной катастрофе / сост. А.Г. Липицкий .-Кривой Рог: Видав. дім, 2003.- С. 9-10.

Харитонов, М. Пам'яті руданівців: вірш / Микола Харитонов // Остановись. Запомни. Назови: книга памяти криворожских литераторов, погибших 29 ноября 1982 года в автомобильной катастрофе / сост. А.Г. Липицкий .-Кривой Рог: Видав. дім, 2003.- С. 8-9.

Лазірко-Андрущук, Л. Донечці: вірш / Любов Лазірко-Андрущук // Остановись. Запомни. Назови: книга памяти криворожских литераторов, погибших 29 ноября 1982 года в автомобильной катастрофе / сост. А.Г. Липицкий .-Кривой Рог: Видав. дім, 2003.- С. 85.

Демчишина, А.А. Прощание: памяти земляка и соратника по перу Бориса Жуковского: стихотворение /А.А. Демчишина // Остановись. Запомни. Назови: книга памяти криворожских литераторов, погибших 29 ноября 1982 года в автомобильной катастрофе / сост. А.Г. Липицкий .-Кривой Рог: Видав. дім, 2003.- С. 131.

Зоря, О. Пам'яті загиблих руданівців: вірш / Оксана Зоря // Саксагань.-2002.-№4.-С.63.

Іваницький, Е. Материнська весна: вірш пам'яті матері Надії Іваницької / Ераст Іваницький // Червоний гірник.-2002.-28 листопада.-С.23.

